ASIANTUNTIJALAUSUNTO
E 42/2018 vp
Maa- ja metsätalousvaliokunta
19.6.2018

Taina Mikkonen
Elintarviketurvallisuusvirasto
Eläinten hyvinvoinnin ja tunnistamisen yksikkö

Pvm/Datum/Date
18.6.2018

Dnro/Dnr/DNo
Evira 3430/0004/2018

Eduskunta
Maa- ja metsätalousvaliokunta

Komission kertomus Euroopan parlamentille ja neuvostolle direktiivin 2007/43/EY soveltamisesta, sen vaikutuksista lihantuotantoa varten pidettävien kanojen suojeluun ja hyvinvointi-indikaattorien kehityksestä

Elintarviketurvallisuusvirasto Evira pitää erittäin hyvänä, että komissio on laatinut kertomuksen, jossa selvitetään neuvoston direktiiviin lihantuotantoa varten pidettävien kanojen suojelua koskevista vähimmäisvaatimuksista 2007/43/EY (*broileridirektiivi*) soveltamista ja sen vaikutusta broilereiden hyvinvointiin jäsenmaissa.

Suomessa kuten muissakaan jäsenmaissa ei ole tehty erillisiä selvityksiä direktiivin täytäntöönpanon vaikutuksista eläinten hyvinvointiin. Suomessa broileritiloja on kuitenkin tarkastettu otantaan perustuen vuodesta 2012 lähtien. Direktiivin täytäntöön panon alkuvuosista valvontatulokset ovat selkeästi parantuneet, joten lainsäädännön vaatimusten noudattamisen valossa broilereiden hyvinvointi näyttäisi parantuneen. Selvityksen näkemys siitä, että otantaan perustuva viranomaisvalvonta on hyvin perusteltuna, pitää paikkansa Suomessakin.

Kertomuksen mukaan eläinperäisen hyvinvointimittarin, kuolleisuuden, sekä jalkapohjatulehduksen arvioinnin käyttöön otto on johtanut parannuksiin broilereiden hyvinvoinnissa. Suomen eläintautitilanne on perinteisesti ollut hyvä, joten EU-tasolla näkyvä broileridirektiivin ansiosta tapahtunut eläintautien väheneminen ei todennäköisesti ole ollut yhtä merkittävää Suomessa kuin muissa jäsenmaissa. Broilereiden erittäin hyvä terveystilanne muihin jäsenmaihin verrattuna näkyy Suomessa osaltaan myös vähäisenä lääkkeiden käyttönä.

Suomessa on kuolleisuuden osalta käytössä yksityiskohtaisempia vaatimuksia kuin broileridirektiivi edellyttää. Käytössä on myös jalkapohjien arviointi teurastamoilla. Kansainvälisessä vertailussa käytettävässä jalkapohja-tulehdusarvioinnin luokittelussa suurin osa teurastetuista broileriparvista sijoittuu Suomessa parhaaseen ryhmään.

Kasvatuksen alkuvaiheen kohonneen kuolleisuuden arvioidaan usein johtuvan hautomoiden ja/tai emoparvien olosuhteista, mutta kertomuksen mukaan jäsenmaiden viranomaiset eivät olisi ryhtyneet selvittämään näitä epäilyjä. Suomessa kohonneen broilerikuolleisuuden kohdalla toimitaan lainsäädännön vaatimusten mukaisesti. Kohonneesta kuolleisuudesta pyydetään terveydenhuoltoeläinlääkärin selvitys ja tarvittaessa tehdään tuottajan kuuleminen. Näiden selvitysten perusteella päätetään mihin toimenpiteisiin ryhdytään.

Suomessa vedotaan harvoin hautomo-olosuhteisiin tai emoparven laatuun alkukasvatuksen kohonneen kuolleisuuden selittäjänä. Näissä yksittäistapauksissa elinkeino on puuttunut asiaan nopeasti ja selvittänyt ongelmaa yhdessä hautomon eläinlääkärin kanssa. Viranomaistoimiin hauto-

Taina Mikkonen
Elintarviketurvallisuusvirasto
Eläinten hyvinvoinnin ja tunnistamisen yksikkö

Pvm/Datum/Date
18.6.2018

Dnro/Dnr/DNo
Evira 3430/0004/2018

moissa ei ole tarvinnut ryhtyä. Suurin osa broilereiden alkuvaiheen korkeasta kuolleisuudesta on johtunut viime vuosina kolibasilloosista.

Emolinnut tarkastetaan teurastamolla ja mikäli sen perusteella herää epäily, että eläinten pito ei ole asiallista, tilalle voidaan tehdä epäilyyn perustuva eläinsuojelutarkastus. Tila voidaan tarkastaa myös aina epäiltäessä eläinsuojelusäädösten rikkomista. Hautomoja ja emoparvia valvotaan kunnissa mm. virallisen salmonellavalvonnan yhteydessä. Valvontalomakkeessa on myös kohta hyvinvoinnista. Lisäksi tiloille tehdään myös vientilaitostarkastuksia. Mahdolliset eläinsuojeluongelmat tulisivat todennäköisesti ilmi näillä käynneillä. Hautomoiden/emoparvien otantaan perustuvaa valvontaa ei toistaiseksi ole tehty, sillä rajalliset resurssit pyritään kohdentamaan yleisimpiin tuotantoeläinryhmiin sekä niihin, joilla tiedetään olevan muita suurempi riski laiminlyönteihin.

Muista jäsenmaista poiketen Suomessa ei ilmanvaihdon tai muiden direktiivin teknisten vaatimusten valvomista ei ole koettu ongelmaksi. Valvonnassa on käytössä mm. hiilidioksidi-, typpi sekä valaistusmittarit.

On huomionarvoista, että komission kertomuksen mukaan broileridirektiivin täytäntöönpanosta ei ole aiheutunut merkittäviä kustannuksia elinkeinolle ja että aiempaa alhaisemmat eläintiheydet eivät olisi vaikuttaneet haitallisesti toimialan kilpailukykyyn jäsenvaltioissa. Suomessa elinkeino arvioi ennen broileridirektiivin voimaantuloa kustannusvaikutusten olevan merkittäviä. Eviran käsityksen mukaan erillistä arvioita ei kuitenkaan viimeaikoina ole tehty. Kasvatustiheyden lasku ja eläinperäisen hyvinvointimittarin käyttöön otto on aiheuttanut kustannuksia sekä tiloille että teurastamoille. Nykyisin ne voitaneen kuitenkin katsoa kustannuksiksi, jotka halutaan maksaa, kun halutaan painottaa hyvinvoinnin edestä tehtyä työtä. Toisaalta elinkeinon omat, monelta osin lainsäädännön ylittävät vaatimukset (esim. kasvattamon sumutusjärjestelmä, ympäristön puhtaanapito kasvillisuudesta, pihan asvaltointi, lintulautojen käyttökiellon jne.) kustannukset lienevät myös merkittäviä.

Selvityksen mukaan pieni osa jäsenmaista ei tarjoa broilereita käsittelevien henkilöiden koulutusta ja opastusta. Suomessa direktiivin täytäntöönpanon jälkeen viranomaiset myönsivät suurimmalle osalle broilerien pitäjistä ja muusta henkilökunnasta eläintenpitäjän kelpoisuustodistuksen kokemuksen perusteella. Koulutusta broilereiden pitäjille järjestetään sekä erillisillä kursseilla että maatalousoppilaitoksissa.

Evira katsoo, että kertomuksessa esitetyillä toimilla on osaltaan ollut tärkeä rooli broilereiden hyvinvoinnnin edistämisessä.